

La Tribuna

El preu de l'energia: una qüestió d'estat

Un Estat seriós no pot acceptar que un sector estratègic provoqui aquests impactes. I no es pot limitar a aplicar rebaixes impositives temporals i insuficients o esperar a baixades conjunturals com la dels últims dies

Urgeix una revisió estructural de tot el sistema. I una revisió que no sigui un pedaç, com la que va impulsar el govern Aznar per guanyar unes eleccions i de què vàrem estar vint anys pagant les conseqüències

Des de la Revolució Industrial que els països desenvolupats han tingut molt clar que l'energia és un factor clau per al seu desenvolupament i per a la competitivitat del seu teixit econòmic i empresarial. Per aquest motiu, els Estats han volgut tenir ben a prop el sector energètic. Primer, gestionant-lo directament amb grans empreses públiques que van anar demostrant la seva ineficiència tot i explotar monopolis d'infinits privilegis, alguns dels quals encara estan vigents. Després de les (necessàries però no sempre ben fetes) privatitzacions i liberalitzacions, els governs seriosos han establert mecanismes de control per garantir que les oscil·lacions al sector de l'energia no fessin perillar el bon funcionament de tota l'economia o el benestar dels ciutadans. L'energia era i segueix sent un sector estratègic. Un sector que, pel bé de tots, s'ha de tutelar, supervisar o regular amb pols de cirurgia pel seu impacte sobre tota la societat.

L'escalada de preus de l'últim any ens posa en una situació límit en què cal recordar que l'energia, i el seu preu, és una qüestió d'Estat. La conjuntura és extraordinària i requereix solucions extraordinàries, que no es poden frenar amb fal·làcies com la que en una economia de lliure mercat l'intervencionisme és il·legítim. Aquest no és un mercat qualsevol. Perquè les seves dinàmiques marquen en molt bona mesura el pols de tota l'economia i del benestar dels ciutadans. I perquè els elements que ens han portat fins aquí són perversos i és just que siguin revisats a fons.

Portem molts anys patint les conseqüències d'aquest encariment desorbitat del preu de l'energia, una dinàmica que ha arribat a un punt insostenible. I

d'efectes que ara començaran a pujar de nivell. Fa anys que parlem de pobresa energètica, una xacra que fins ara ha afectat sectors molt marginals de la societat i que ara ampliarà la seva base social, si se'n permet la ironia. Famílies fins ara solvents i de classe mitjana no podran afrontar factures que multiplicaran per cinc el que pagaven fa un any. I això, més enllà dels rigors que provocarà a moltes economies domèstiques, és un retrocés molt significatiu en els estàndards de qualitat de vida que tant ens ha costat assolir en les darreres dècades.

I en l'àmbit empresarial, la conjuntura energètica ja està fent estralls. Fa anys que les pimes ens queixem que paguem l'energia més cara d'Europa i que això és un greuge comparatiu que minva la nostra competitivitat a uns mercats que són globals. Però ara ja hem tocat os: amb els preus actuals, a moltes empreses més o menys intensives en consum energètic no els surten els números, no són rendibles, molt poques empreses poden sobreviure a un increment del 500% en el cost d'una matèria primera. I això es tradueix en un impacte inacceptable: tancament d'empreses i pèrdua de llocs de treball. Amb el conse-

güent impacte sobre el PIB, el consum i l'economia en general. I això no és ser apocalíptic, és simplement avançar-se als fets.

Un Estat seriós no pot acceptar que un sector estratègic provoqui aquests impactes. I no es pot limitar a aplicar rebaixes impositives temporals i insuficients o esperar a baixades conjunturals com la dels últims dies, que simplement obeeix a una lògica d'oferta i demanda. Urgeix una revisió estructural de tot el sistema. I una revisió que no sigui un pedaç, com la que va impulsar el govern Aznar per guanyar unes eleccions i de la que vàrem estar vint anys pagant les conseqüències, per, al capdavant, haver donat els mateixos beneficis a les elèctriques, però en diferit.

La fórmula serà, segur, complexa, però ha de pivotar sobre l'establiment clar dels costos reals de la generació elèctrica, eliminant l'escàndol dels beneficis caiguts del cel dels que gaudeixen alguns sectors energètics. S'ha de revertir la dinàmica de maximització de beneficis en el que estan instal·lats els grans operadors energètics, uns privilegis que asseguren amb les seves connexions amb el poder polític.

És cert que la dinàmica geopolítica fa preveure que el preu del gas seguirà a l'alça. I que el mer-

cat de les emissions del CO₂ és un mecanisme pervers que també pressiona els preus cap a dalt. Però si el Govern assumeix plenament les seves prerrogatives per incidir en aquesta qüestió d'Estat que tan afecta a l'interès general hi haurà el marge de maniobra per esmenar l'actual desgavell amb mesures profundes i de gran abast. Tot un repte que no es pot defugir.

Un canvi de paradigma que necessita tota la societat en ple procés de descarbonització, una transició energètica que forçosament té en el seu eix l'electrificació. I no serà possible virar cap a la mobilitat elèctrica sense uns preus raonables, perquè la societat es mou per valors, si, però molt especialment per criteris de rendibilitat. Comprar-se un cotxe elèctric suposa una certa renúncia a l'autonomia, però, si surt a compte, l'aposta pren sentit, un sil·logisme que amb la deriva actual es trenca, com ben segur s'han donat els potencials compradors que aquests dies de bons propòsits per a l'any que acabem d'encetar fan els números que han d'avaluar la presa de decisions. Cal que la classe política faci els deures i acompanyi aquests bons propòsits individuals creant el marc en què portar-los a terme sigui factible.

MARC SEGURA
marcsegura@cambrareus.org

Coordenador de la Comissió d'Energia de la Cambra de Reus

Marc Segura és també auditor energètic i CEO del grup Solcam Energia.